

Warszawa, 04-08-2023 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zespół Prawa Administracyjnego
i Gospodarczego**

V.7010.93.2023.AM

**Pan
Michał Dzięgielewski
Dyrektor
Departamentu Lecznictwa
Ministerstwo Zdrowia
ePUAP**

Szanowny Panie Dyrektorze,

W dniu 2 sierpnia 2023 r. weszły w życie zmiany normatywne będące następstwem wydania przez Ministra Zdrowia rozporządzenia z dnia 12 lipca 2023 r. zmieniającego rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 września 2006 r. w sprawie środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii 1 i preparatów zawierających te środki lub substancje (Dz. U. z 2023 r., poz. 1368).

Powyższa nowelizacja przepisów miała na celu m.in. wyeliminowanie nadużyć związanych z wystawianiem e-recept w ramach funkcjonowania tzw. receptomatów. Rzecznik Praw Obywatelskich rozumie i popiera działania podejmowane przez resort zdrowia mające na celu wyrugowanie nieprawidłowości związanych z

funkcjonowaniem portali pośredniczących w zdalnej sprzedaży recept. Działania te powinny jednak przede wszystkim uwzględniać dobro i bezpieczeństwo pacjenta.

W mediach szeroko dyskutowane są skutki regulacji obowiązujących od 2 sierpnia br. Z informacji, które dotarły do Rzecznika wynika, że sytuacja jest bardzo poważna, gdyż nowelizacja dotyczy leków o charakterze psychotropowych stosowanych w terapii psychiatrycznej, ale i silnych leków przeciwbólowych (stosowanych, gdy pacjent jest leczony onkologicznie czy neurologicznie, a także przebywa w hospicjum).

W szczególności lekarze specjaliści podnoszą problemy związane z funkcjonowaniem systemu, który uniemożliwia wystawienie recepty lub nadmiernie wydłuża ten proces. Prowadzi to do chaosu i wprowadza – tak wśród lekarzy, jak i pacjentów – ogromne poczucie niepewności. Biorąc pod uwagę grupę pacjentów – adresatów omawianego rozporządzenia jest to sytuacja nie tylko niepożądana, ale wręcz stwarzająca realne niebezpieczeństwo dla ich zdrowia i życia.

Mając powyższe na uwadze, pragnę przypomnieć, że z art. 68 Konstytucji wynikają dla prawodawcy bardzo istotne konsekwencje. Przede wszystkim, przepis ten (art. 68 ust. 1) statuuje podmiotowe prawo do ochrony zdrowia, które jest prawem socjalnym, rodzącym po stronie władz publicznych obowiązek jego ochrony i zapewnienia możliwości jego realizacji. Prawo do ochrony zdrowia stanowi podmiotowe prawo jednostki, i choć z art. 68 ust. 1 nie wynika roszczenie o jakiegokolwiek świadczenie – to każdemu przysługuje roszczenie o zapewnienie realizacji istoty tego prawa. Treścią prawa do ochrony zdrowia nie jest przy tym jakiś abstrakcyjnie określony stan zdrowia poszczególnych jednostek, ale realna możliwość korzystania z systemu ochrony zdrowia, funkcjonalnie ukierunkowanego na zwalczanie i zapobieganie chorobom, urazom i niepełnosprawności.

Jednocześnie, konstytucyjna zasada proporcjonalności określająca standardy ingerowania w wolności i prawa jednostki – zwana także zakazem nadmiernej ingerencji – wprowadza konieczność zachowania odpowiedniej proporcji pomiędzy środkiem, jakim jest ograniczenie danego prawa lub wolności, a celem, rozumianym jako szeroko pojęty interes publiczny.

Kosztów walki z kupowaniem recept przez Internet nie mogą zatem ponosić wyłącznie pacjenci, a zwłaszcza Ci którym szczególnie – w walce o zdrowie – potrzebny jest spokój i pewność co do kontynuacji wdrożonych procedur medycznych i dostępności leków.

Zadaniem Rzecznika Praw Obywatelskich jest reagowanie na wszelkie niepokojące sygnały dotyczące potencjalnego zagrożenia dla ochrony wolności i praw jednostki. Reaguje na nie nie tylko podejmując indywidualne interwencje, ale także analizując

prawo i wskazując, gdzie jego stosowanie lub niejasne czy nieadekwatne do standardów praw człowieka sformułowania wymagają zmian.

Biorąc pod uwagę skalę zagrożeń, jakie niesie opisywana sytuacja dla newralgicznej grupy pacjentów – adresatów omawianego rozporządzenia, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich, t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1058) zwracam się uprzejmą prośbą o poinformowanie, jakie działania podjęto lub planuje się podjąć, aby jak najszybciej zapewnić chorym i opiekującym się nimi lekarzom niezakłócony dostęp do możliwości korzystania z e-recept.

Z wyrazami szacunku

Piotr Mierzejewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/